

לשוננו לעם

עורכים: א' איתן ומ' מדן

כרך לו, תשמ"ה

האקדמיה ללשון העברית
מוגן בזכויות יוצרים

מְטֻלֵטל (וגם מְטֻלָּטל) — portable

'פֹּרְטִיבֵּל' בעברית הוא, פידוע, 'מְטֻלָּטל' (בר-טלטול, ניתן לטלטול) או נישא (בר-נשיאה, ניתן לנשיאה) — היפוכו של 'קבוע', מקובע'.
 למשמע של מיטלטל כהיפוכו של 'קבוע' מצאנו ברש"י (שמות כו, כד) לשון זה: "... אותן טפעות לא ידעתי אם קבועות הן אם מטולטלות...". וברוח זו, למשמע של 'בר-טלטול' שמענו אצל ש"י עגנון, בסיפור 'תהילה':
 "... תפסתי מידה של עֶרְמָה ואמרתי לה, נכדך שלח בידי מעות לקנות לך תנור, תנור מטולטל שממלאים אותו גֶּפֶט ומציתים את הפתילה והוא דולק ומעלה חום..."; "נפטרתי והלכתי לרחוב יפו ונכנסתי לחנות של מוכרי כלים וקניתי תנור מטולטל מן המעולה שבתנורים ושלחתי לה לרבנית הזקנה. אחר שעה חזרתי והלכתי אצלה, שמא אינה בקיאה בתנורים מטולטלים ואלמדנה את תורת ההדלקה...".
 מכאן, שהלשון 'מטולטל' גם הוא טוב למשמע של 'פֹּרְטִיבֵּל'. דרך משל: מחשב אישי מטולטל, מכונת-פתיבה מטולטלת, שולחן מטולטל, מנורת-שולחן מטולטלת וכיו"ב.

אין כאן כּוּנָה לפסול לשון מיטלטל, חלילה, אלא רק להצביע על מטולטל כאפשרות נוספת, מותרת (אף למהדרין). ועוד, מטולטל פשוט הוא וקל-הגיייה. העולה מדברינו: גם מיטלטל גם מטולטל פשרים לעניין זה.

על "המשיח" לי' רוזנברג

(למאמרו של ג' קרסל בקונטרס הקודם)

בדברי קרסל (עמ' 179) נאמר שם, שמחברו של "המשיח" "נעלם ונשכח, כספרו, וכל ספרות המחקר על ארץ-ישראל והחינוך העברי החדש בה קיפחה אותו שלא פדין". יוער על כך, שהספר נזכר ואף הוערך בספרו של פרופ' חיים ב' רוזן, Contemporary Hebrew, שיצא בהוצאת Mouton, בהאג, בשנת 1977, עמ' 30–31. המערכת מודה לפרופ' ח"י פולוצקי, שהסב את לבה לפרט זה.

העורך